

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců JUDr. Ing. Věry Horčicové a JUDr. Jaromíra Klepše v právní věci

žalobkyně: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, IČO: 41197518
sídlem Orlická 2020/4, Praha 3

proti

žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2018, čj. MHMP 370750/2018

takto:

- I.** Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 12. 3. 2018, čj. MHMP 370750/2018, a usnesení Úřadu městské části Praha 3 ze dne 25. 1. 2018, čj. UMCP 010116/2018, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 15. 5. 2018 domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2018, čj. MHMP 370750/2018 (dále jen „**Napadené rozhodnutí**“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti usnesení Úřadu městské části Praha 3, odboru občanskoprávního (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 25. 1. 2018, čj. UMCP 010116/2018 (dále jen „**Prvostupňové rozhodnutí**“), a Prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně rozhodl podle § 28 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), o tom, že žalobkyně není účastníkem řízení (poškozeným) ve věci přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1

písm. b), písm. c) bodu 4 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 251/2016 Sb.**“), vedeného proti obviněnému M.D. pod sp. zn. S UMCP3 116592/2017 (dále též „**řízení o přestupku**“).

2. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 16. 4. 2018.

II. Rozhodnutí žalovaného (Napadené rozhodnutí)

3. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil Prvostupňové rozhodnutí, jímž správní orgán prvního stupně rozhodl o tom, že žalobkyně není poškozeným a tedy účastníkem řízení o přestupku.
4. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí uvedl, že správní orgán prvního stupně v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí uzavřel, že žalobkyni nepřísluší postavení účastníka řízení (poškozeného) v předmětném přestupkovém řízení, neboť jí škoda nebyla ve smyslu § 70 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“) způsobena přímo, nýbrž toliko jako důsledek nákladů za péči hrazenou ze zdravotního pojištění.
5. Žalovaný konstatoval, že rozumí snaze žalobkyně domoci se účastenství poškozeného při projednávání přestupků tak, aby se obdobně jako v řízení trestním mohla náhrady nákladů na hrazené služby vynaložených v důsledku protiprávního jednání vůči pojišťenci domáhat rovněž i při projednávání přestupků v rámci tzv. adhezního řízení. Podle žalovaného však není na místě rozšiřující výklad, k němuž dospěly orgány činné v trestním řízení, uplatnit automaticky i při projednávání přestupků. S poukazem na § 43 odst. 1 a 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“), žalovaný uvedl, že trestní řád přímo prohlašuje poškozeného za stranu trestního řízení a zakládá mu takto širokou možnost nárokovat náhradu jak materiálních, tak i imateriálních újem způsobených trestním činem; takové právní úpravě tak podle žalovaného odpovídá i rozšiřující výklad orgánů činných v trestním řízení, dle něhož lze v trestním řízení považovat za poškozeného i příslušné zdravotní pojišťovny uplatňující tzv. regresní nárok založený ustanovením § 55 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 48/1997 Sb.**“), dle něhož jsou příslušné zdravotní pojišťovny oprávněny vůči třetí osobě (pachateli trestného činu) nárokovat náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložily v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojišťenci.
6. Úprava případného projednávání nároku na náhradu škody v přestupkovém řízení je však podle žalovaného oproti vyložené úpravě v trestním řízení výrazně odlišná. Poškozeného tak podle žalovaného na rozdíl od trestního řízení nelze považovat v přestupkovém řízení za univerzálního účastníka řízení (poškozený je v přestupkovém řízení účastníkem toliko v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení). Na rozdíl od trestního řízení pak nelze podle žalovaného v přestupkovém řízení uplatnit nárok na náhradu nemajetkové (imateriální) újmy. Žalovaný doplnil, že „*v minulosti byly činěny návrhy, aby úprava nároku na náhrady škody byla v přestupkovém řízení upravena stejně jako v řízení trestním, avšak nakonec se takové návrhy neprosadily*“.
7. Žalovaný v návaznosti na uvedené poznamenal, že podle stávající právní úpravy účinné ode dne 1. 7. 2017, tj. podle § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky, tak účastníkem přestupkového řízení může být pouze osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil.
8. Jako nepřipadnou potom žalovaný posoudil i námitku žalobkyně poukazující na to, že za osoby, kterým byla škoda způsobena přímo, zákon považuje osoby definované v ustanovení § 71 zákona o odpovědnosti za přestupky. Za osoby přímo postižené přestupkem totiž ustanovení § 71 a § 79 zákona o odpovědnosti za přestupky označuje osoby, jejichž souhlas je nutný k tomu, aby mohlo

být řízení o přestupku zahájeno či případně v něm pokračováno, a to v případech přestupků spáchaných mezi blízkými osobami či přestupků spáchaných ublížením na cti (například ustanovení § 7 odst. 7 zákona o odpovědnosti za přestupky). Smyslem a účelem takové úpravy je však podle žalovaného zajistit, aby v zákonem stanovených případech, kdy přestupkem postižená osoba byla buď ve zvláštním osobním (blízkém) vztahu k obviněnému, anebo byla postižena zvláštním osobním způsobem (ublížením na cti), nebyl takový přestupek projednáván z úřední moci v těchto zvláštních případech proti vůli osob takovým přestupkem postižených. Úprava zvláštního postavení osob přímo postižených přestupkem tak podle žalovaného žádným způsobem s nárokem na náhradu škodu nesouvisí, i když nelze vyloučit, že taková osoba (dále-li souhlas k zahájení či pokračování přestupkového řízení) může případně nárokovat i nárok na náhradu přímé majetkové škody. Její postavení osoby přímo postižené přestupkem nicméně bude podle žalovaného založeno na blízkém vztahu k osobě obviněné a nikoliv na tom, že jí takovým přestupkem měla být způsobena majetková škoda.

9. Z uvedených důvodů nepovažoval žalovaný za odůvodněné, aby byly pro přestupkové řízení přejímány jakékoli rozšiřující výklady o rozsahu osob, které je možno v trestním řízení považovat za osoby poškozené trestným činem. Závěr, pro nějž správní orgán prvního stupně neposoudil žalobkyni jako osobu, které by mělo svědčit v přestupkovém řízení omezené postavení účastníka řízení, posoudil žalovaný jako správný a rovněž i „*souladný s metodickými pokyny, kterými jsou správní orgány při svém rozhodování vázány*“.

III. Žaloba

10. Žalobkyně v žalobě uvedla, že jí byla způsobena škoda protiprávním jednáním M.D., který dne 31. 7. 2017 fyzicky napadl pojištěnku N.K.. Žalobkyně uhradila smluvním zdravotnickým zařízením zdravotní péči, která byla v souvislosti s napadením zraněné poskytnuta, a podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. jí tak vznikl nárok na náhradu těchto nákladů vůči M.D.. Podotkla, že podle § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky uplatnila nárok na náhradu škody jednak již u policejního orgánu dne 21. 11. 2017, jednak u správního orgánu prvního stupně dne 23. 1. 2018. Správní orgán prvního stupně však Prvostupňovým rozhodnutím žalobkyni postavení účastníka řízení (poškozeného) nepřiznal.
11. Žalobkyně konstatovala, že zákon nijak nedefinuje škodu z hlediska jejího přímého či nepřímého způsobení. Žalobkyni byla přestupkem způsobena škoda a vzhledem k tomu, že žalobkyně v rámci řízení o přestupku uplatnila nárok na náhradu škody, je účastníkem řízení v postavení poškozeného a správní orgán prvního stupně měl povinnost o tomto nároku rozhodnout. Na zcela totožném principu je podle žalobkyně rozhodováno o náhradě škody v trestním řízení.
12. K závěru vyslovenému žalovaným v odůvodnění Napadeného rozhodnutí, dle něhož „*účastníkem přestupkového řízení může být pouze osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohacel*“, a že není namístě činit k tomuto rozšiřující výklad, žalobkyně namítla, že nepožaduje, aby správní orgány činily jakékoliv rozšiřující výklady právních předpisů, pouze aby respektovaly jejich znění a účel. Trvala na tom, že jí byla přestupkem způsobena škoda a uplatnila nárok na její náhradu, tedy je ve smyslu § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky účastníkem řízení.
13. Žalovaný podle žalobkyně v Napadeném rozhodnutí rozebírá odlišnosti adhezního řízení v rámci řízení trestního a přestupkového, kdy podotýká, že oproti trestnímu řízení nelze v řízení o přestupku projednat nárok na náhradu nemajetkové újmy. Žalobkyně namítla, že žádný nárok na náhradu nemajetkové újmy neuplatňovala. Byla přesvědčena, že nárok ve smyslu § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. je skutečně nárokem na náhradu škody, nikoliv nemajetkové újmy. K tomu odkázala na závěry plynoucí z konstantní judikatury Nejvyššího soudu, která je dle žalobkyně na projednávanou věc plně přílehlavá (rozsudek ze dne 18. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 4/2003).

14. K dílčímu závěru žalovaného stran souladu postupu správního orgánu prvního stupně s metodickými pokyny žalobkyně dále namítla, že správní orgány jsou při svém rozhodování vázány zákony (§ 2 odst. 1 správního řádu) a metodickými pokyny se mohou řídit pouze za předpokladu, že tyto metodické pokyny neodporují zákonné právní úpravě. Žalovaný podle žalobkyně ani neuvedl, kterým metodickým pokynem se při vydávání rozhodnutí řídil, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným.
15. Žalobkyně uzavřela, že žalovaný a správní orgán prvního stupně postupovali v rozporu se zákonem, když rozhodli, že žalobkyně, které byla přestupkem způsobena škoda, není účastníkem řízení. Napadeným rozhodnutím tak byla žalobkyně dle svého přesvědčení zkrácena na svých právech, neboť jí byla odepřena procesní práva náležící poškozenému a nebyl jí v řízení o přestupku přiznán nárok na náhradu škody. Žalobkyně doplnila, že se „*tak například nemůže zúčastnit ústního jednání, v rámci kterého proběhne výslech obviněného, což je úkon, který žalobkyně nemůže žádným způsobem iniciovat v jiném řízení. Žalobkyně tak musí složitým a nákladným způsobem vymáhat náhradu škody po obviněném, ačkoliv mohla využít mnohem jednodušší a hospodárnější cestu adhezního řízení*“. Poznamenala, že rozhodnutím žalovaného byla rovněž zkrácena na svých hmotných právech, neboť jí nebyla v rámci přestupkového řízení přiznána náhrada škody, ačkoliv pro to splnila veškeré požadavky předpokládané zákonem.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 3. 7. 2018 uvedl, že nárok na náhradu škody, coby nárok ryze občanskoprávní, je projednáván jak v řízení trestním, tak i v řízení přestupkovém toliko z důvodu účelnosti v tzv. adhezním řízení, přičemž rozsah takového projednávání náhrady škody je dle žalovaného pro přestupkové řízení stanoven výrazně omezeně. Tento závěr přitom vedle závěrů uvedených v Napadeném rozhodnutí podporuje i znění ustanovení § 55 zákona č. 48/1997 Sb. s tím, že dle odst. 2 uvedeného ustanovení jsou to toliko orgány činné v trestním řízení, které mají pro účely náhrady nákladů na hrazené služby oznamovací povinnost vůči příslušné zdravotní pojišťovně.
17. Žalovaný rovněž odmítl, že by byla žalobkyně na svých právech zkrácena tím, že jí nebyla v přestupkovém řízení přiznána náhrada škody. Žalovaný doplnil, že v přestupkovém řízení není dán ani nárok na přiznání náhrady škody a vzhledem k povaze adhezního řízení ani právo na to, aby takový nárok byl v řízení o přestupku projednán, pakliže by projednávání nároku na náhradu škody mohlo vést k průtahům projednání samotného přestupku. K takové situaci by přitom podle žalovaného došlo i v předmětném případě, jelikož o samotném přestupku shora jmenovaného obviněného již bylo správním orgánem prvního stupně pravomocně rozhodnuto.
18. Žalovaný na podporu svých závěrů předložil kopie zápisů z konzultačních dnů pořádaných Ministerstvem vnitra ve dnech 11. 9. 2007 a 13. 12. 2011.

V. Repliky žalobkyně

19. Žalobkyně v replice ze dne 2. 8. 2018 setrvala na své žalobní argumentaci. Doplnila, že žalovaný se ve vyjádření k žalobě vyjadřuje k tzv. oznamovací povinnosti podle § 55 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb., žaloba se však oznamovací povinnosti žádným způsobem netýká, resp. žalobkyně v žalobě nenamítá porušení oznamovací povinnosti ze strany žalovaného, nýbrž porušení předpisů upravujících řízení o přestupku. Oznamovací povinnost v projednávaném případě již byla podle žalobkyně splněna ze strany Policie ČR, přičemž na základě takto získaných informací se žalobkyně připojila k řízení o přestupku s nárokem na náhradu škody.
20. K tvrzení, že v konkrétní projednávané věci šlo o situaci, kdy projednání nároku na náhradu škody mohlo vést k průtahům projednání samotného přestupku, žalobkyně podotkla, že pokud by skutečně taková situace v projednávaném případě nastala, potom měl správní orgán prvního stupně rozhodnout podle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky tak, že se poškozená odkazuje se svým nárokem do řízení ve věcech občanskoprávních, nikoliv ji k řízení vůbec

nepřipustit. Žalobkyně nesouhlasila s názorem žalovaného, že v dané věci přesně taková situace nastala a že o tom svědčí fakt, že o samotném přestupku již bylo pravomocně rozhodnuto. Vzhledem k tomu, že odvolání proti usnesení o nepřipuštění žalobkyně jako poškozeného nemá odkladný účinek, je dle jejího přesvědčení zcela logické, že než takové odvolání projedná nadřízený správní orgán, dojde k vydání meritorního rozhodnutí. Taková situace je podle žalobkyně pouze výsledkem absence odkladného účinku odvolání, avšak o tom, zda by projednání nároku na náhradu škody protažovalo řízení o přestupku, nic nevypovídá.

21. Žalobkyně namítla, že zápisy z konzultačních dnů nemohou být podkladem pro rozhodování ve správním řízení, když správní orgány jsou povinny se při svém rozhodování řídit výhradně zákony. Pokud by snad měly být zápisy z jakýchkoliv konzultací podkladem pro rozhodování správních orgánů, žalobkyně uvedla, že „*dodá zápisy z konzultací, kde byl přijat závěr, že zdravotní pojišťovna může mít v přestupkovém řízení postavení poškozeného, stejně jako jej může mít v řízení trestním*“.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Neshledal přitom jiné vady, k nimž byl povinen přihlédnout z moci úřední. O podané žalobě rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem souhlasili (jejich souhlas byl v souladu s § 51 odst. 1 větou druhou presumován). Soud nenařídil jednání ani k provedení žalobkyní navržených důkazů, neboť tvoří součást správního spisu, z něhož soud při přezkumu zákonnosti žalobou Napadeného rozhodnutí vyšel.
23. Soud předeseílá, že rozhodnutí o odvolání proti usnesení o tom, zda osoba je, či není účastníkem podle § 28 odst. 1 správního řádu, není rozhodnutím vyloučeným ze soudního přezkumu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 7. 2015, čj. 9 As 222/2014 - 147, publ. pod č. 3288/2015 Sb. NSS uvedl, že „*rozhodnutí o účastenství podle § 28 odst. 1 spr. ř. proto nelze považovat za úkon, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, protože se jím s konečnými účinky určuje, zda určitá osoba účastníkem řízení je nebo nikoliv. V případě negativního rozhodnutí pro danou osobu řízení končí, což může mít nepochybně významný dopad do jejích práv. Jak plyne z citovaného rozsudku, nemůže se ani domoci přezkoumání takového rozhodnutí v rámci přezkumu konečného rozhodnutí ve věci, které jí navíc ani není doručováno. Takové rozhodnutí proto podléhá soudnímu přezkumu a není z něj vyloučeno ustanovením § 70 písm. c) s. ř. s. Tento závěr je implicitně potvrzen i judikaturou Nejvyššího správního soudu, když rozhodnutí o účastenství ať podle nyní platného spr. ř., tak podle zákona č. 71/1967, Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř. 1967“), podrobila bez dalších pochybností soudnímu přezkumu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 2 As 12/2008 - 63, nebo ze dne 28. 3. 2007, č. j. 3 As 74/2006 - 61, publ. pod č. 1236/2007 Sb. NSS) a výslovně byla přezkoumatelnost takového rozhodnutí ve správním soudnictví zmíněna v rozsudku OSSZ ČB (tím je míněn rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2013, čj. 4 As 13/2013 - 26 - pozn. Městského soudu v Praze)“.*
24. Soud proto nepochyboval o tom, že Napadené rozhodnutí je spolu s usnesením vydaným správním orgánem prvního stupně rozhodnutím dotýkajícím se sféry veřejných subjektivních práv jeho adresáta a podléhá tedy kognici správního soudnictví. Toto rozhodnutí je tudíž přezkoumatelné soudem podle § 65 odst. 1 s. ř. s., protože se jedná o rozhodnutí, které zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje práva nebo povinnosti žalobkyně, aniž by přitom byla dána některá ze zákonem předvídaných výluk soudního přezkumu takového rozhodnutí.
25. Předmětem nyní posuzované věci je posouzení zákonnosti Napadeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti usnesení, kterým správní orgán prvního stupně rozhodl o tom, že žalobkyně není poškozeným a tedy účastníkem řízení o přestupku. Mezi účastníky je sporným, zda žalobkyně, která v rámci řízení o přestupku uplatnila nárok na náhradu škody

spočívající v nákladech vynaložených podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., může být považována za poškozeného ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Zatímco žalobkyně byla přesvědčena o tom, že jí byla přestupkem způsobena škoda, že v rámci řízení o přestupku uplatnila nárok na její náhradu a stala se tak dle § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky účastníkem řízení v postavení poškozeného, přičemž správní orgán prvního stupně měl povinnost o tomto nároku rozhodnout, žalovaný poukazuje na rozdíly mezi úpravou trestního a přestupkového řízení a dovozuje, že není na místě rozšiřující výklad, k němuž dospěly orgány činné v trestním řízení, uplatnit automaticky i při projednávání přestupků.

26. Soud připomíná, že podle § 68 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky je účastníkem řízení o přestupku i poškozený, a to v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.
27. Podle § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky „*správní orgán bezodkladně vyrozumí o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání osobu, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku obohatil, pokud je mu tato osoba známa. Současně tuto osobu poučí, že nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit nejpozději při prvním ústním jednání nebo v jiné lhůtě, kterou jí určí. Pokud by vyrozumění osoby podle věty první bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 se nepoužije*“.
28. Podle odst. 2 uvedeného ustanovení „*osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, se stává poškozeným uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit u správního orgánu nejpozději při prvním ústním jednání nebo ve lhůtě určené správním orgánem, nekoná-li se ústní jednání, nebylo-li již o tomto nároku rozhodnuto v občanskoprávním nebo jiném řízení, nebo pokud takové řízení neprobíhá. Jestliže osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, uplatnila nárok na náhradu této škody nebo nárok na vydání takového bezdůvodného obohacení v předcházejícím trestním řízení o totožném skutku, stává se poškozeným zahájením řízení*“.
29. Z § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. ve znění účinném od 1. 6. 2008 se podává, zda „*příslušná zdravotní pojišťovna má vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na brazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. Náhrada podle věty první je příjmem fondů zdravotní pojišťovny*“.
30. Jak bylo naznačeno výše, v nyní posuzované věci postupoval správní orgán prvního stupně podle ustanovení § 28 odst. 1 správního řádu. Podle tohoto subsidiárně aplikovatelného ustanovení (srov. § 51 zákona o odpovědnosti za přestupky) je za účastníka *v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozumí. Postup podle předchozí věty nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci*.
31. Smyslem § 28 odst. 1 správního řádu je, aby v případě pochybností bylo již v průběhu řízení postaveno najisto, zda určitá osoba má či nemá postavení účastníka řízení. Dané ustanovení je aplikováno v probíhajícím správním řízení, ve kterém o sobě určitá osoba tvrdí, že je účastníkem, ale o takovém jejím postavení existují pochybnosti. Podle výroku tohoto usnesení pak buď bude v řízení s touto osobou pokračováno, nebo pro ni bude účast v řízení ukončena. Soud k uvedenému poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, čj. 9 As 154/2016 - 31, dle nichž „*je třeba také mít na paměti, že „k tomu, aby měl určitý subjekt postavení účastníka řízení, stačí pouhý (hmotněprávní) předpoklad existence jeho práv, právem chráněných zájmů nebo povinností, o kterém bude teprve jednáno“ [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. I. ÚS 600/99 (N 159/24 SbNU 167)]. Obdobně i Nejvyšší správní soud má za to, že podmínkou účastenství v řízení není vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. Pro úspěšnost námitky vztahující se k účastenství proto postačuje potence dotčení práva (srov. rozsudek ze dne 17. 12. 2008,*

č. j. 1 As 80/2008 – 68, č. 1787/2009 Sb. NSS). Smyslem účastenství v řízení je tedy naplnění požadavku, aby každý měl možnost vyjádřit se k tomu, co se jej týká. Proto také platí, že „kdo je účastníkem řízení, vymezuje sice správní řád, ale odpověď na to, koho svou definicí správní řád za účastníka řízení povolává, dávají předpisy hmotného práva“ (srov. rozsudek kasačního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 31/2001 – 91, č. 683/2005 Sb. NSS). Správní orgán nerozhoduje konstitutivně o tom, kdo je či není účastníkem řízení, ale při rozhodování dle § 28 spr. ř. pouze deklaruje tuto skutečnost. Důkazní břemeno v tomto směru tíží správní orgán“.

32. Soud podotýká, že v řízení o přestupku je okruh účastníků vymezen zvláštním právním předpisem, konkrétně ustanovením § 68 zákona o odpovědnosti za přestupky (srov. rovněž § 27 odst. 3 první věta správního řádu). Zákonodárce přitom vedle obviněného, který se účastní celého přestupkové řízení a rozsah jeho účastenství není z povahy věci nijak omezen, počítá s dalšími účastníky s diferencovaným rozsahem účastenství, když předpokládá, že poškozený a vlastník věci, která může být nebo byla zabráná, se mohou účastnit té části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody, či která se týká zabrání věci nebo náhradní hodnoty.
33. V posuzované věci panuje mezi účastníky konkrétně spor o tom, zda lze žalobkyni jako zdravotní pojišťovnu, jež v rámci řízení o přestupku uplatnila nárok na náhradu škody spočívající v nákladech vynaložených podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., považovat za poškozeného ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. Jinak řečeno, pro závěr o tom, zda žalobkyni svědčilo postavení účastníka řízení o přestupku, je třeba posoudit, zda byla žalobkyni v důsledku úhrady nákladů dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. způsobena spácháním přestupku škoda ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.
34. Žalobkyně v rámci své žalobní argumentace v tomto ohledu správně poukázala na to, že charakterem nároku založeného v § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. se v minulosti opakovaně zabývaly trestní soudy, přičemž dovodily, že tento nárok je svou povahou nárokem na náhradu škody. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 18. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 4/2003, uzavřel, že „**právo zdravotní pojišťovny na náhradu škody** spočívající v tom, že pojišťovna uhradila náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu bylo zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby způsobeno poškození na zdraví, je zakotveno v ustanovení § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb. Nejedná se tedy o nárok na náhradu škody na zdraví poškozeného podle občanského zákoníku, ale jde o speciálním právním předpisem založený samostatný nárok zdravotní pojišťovny vůči třetím osobám (s nimiž není ve smluvním vztahu) na náhradu jí vynaložených nákladů zdravotní péče, jsou-li zákonné předpoklady splněny (viz též Rc 30/2002).
Nárok zdravotní pojišťovny podle § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb., byť je nazýván regresní náhradou, je nejen podle slov zákona, ale i svou povahou nárokem na náhradu škody, spočívající v tom, že pojišťovna uhradila náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu bylo zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby způsobeno poškození zdraví. Těž za účinnosti dřívějších právních předpisů, jež upravovaly obdobný nárok (tehdy státu) na regresní náhradu, vycházela judikatura z toho, že takový nárok je samostatným nárokem na náhradu škody (srov. stanovisko býv. Nejvyššího soudu ČR pod Rc 55/1971)“.
35. Trestní soudy tedy v tomto směru ustáleně judikují, že práva poškozeného, včetně uplatnění nároku na náhradu škody ve smyslu § 43 odst. 3 trestního řádu, může v trestním řízení vedeném pro trestný čin, jímž bylo ublíženo na zdraví, vykonávat rovněž zdravotní pojišťovna, avšak teprve tehdy, jestliže alespoň zčásti uhradila náklady léčení osoby, jež újmu na zdraví utrpěla (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 1. 1997, sp. zn. 4 To 22/97, publ. pod č. 25/1998 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu).
36. Soud přitom nepřehlédl, že i přes změnu v dikci § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., provedenou zákonem č. 137/2008 Sb.¹, trestní soudy z uvedeného pravidla vycházejí i ve své recentní

¹ zákon č. 137/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon

rozhodovací praxi, aplikují z něj vyplývající východiska týkající se povahy nároku dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. i na právní vztahy vzniklé po 1. 6. 2008, a považují zdravotní pojišťovny, jež uhradily náklady na léčení svého pojištěnce v příčinné souvislosti s tím, že mu byla zaviněným jednáním třetí osoby způsobena újma na zdraví, za poškozeného a tedy účastníka trestního řízení (za všechny srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. 5 Tdo 797/2014, ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 3 Tdo 594/2016 či ze dne 19. 6. 2013, čj. 8 Tdo 46/2013²).

37. Soud přitom shodně s žalobkyní nevidí jediného rozumného důvodu, pro který by shora uvedené závěry vyplývající z rozhodovací praxe trestních soudů, týkající se charakteru nároku zdravotní pojišťovny dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., neměly být aplikovány na nyní posuzovanou věc, uplatnila-li žalobkyně v řízení o přestupku právě nárok dle naposledy uvedeného ustanovení záležející v újmě vzniklé jí v důsledku vynaložení nákladů na léčení svého pojištěnce, a to v (tvrzené) příčinné souvislosti s jednáním obviněného z přestupku.
38. Soud především nemohl žalovanému přisvědčit v závěru, že odlišné zacházení s nárokem pojišťovny v adhezním řízení v rámci řízení o přestupku oproti adheznímu řízení trestnímu odůvodňují odlišnosti v právní úpravě trestního řízení.
39. Soud podotýká, že způsob vymezení poškozeného v trestním řádu není v rozhodných aspektech nijak odchylný od vymezení osoby poškozeného v právní úpravě odpovědnosti za přestupky. Soud v tomto směru poukazuje na to, že dle § 43 odst. 1 trestního řádu věty první platí, že „*ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrh na doplnění dokazování, nablížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit*“.
40. Pomine-li soud tedy na tomto místě rozdíl v otázce nemajetkové újmy (k tomu srov. dále), je zjevné, že trestní řád obdobně jako § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky přiznává za splnění dalších podmínek postavení poškozeného osobě, které je příslušným typem protiprávního jednání způsobena majetková újma. Škodou ve smyslu § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky, resp. majetkovou škodou dle § 43 odst. 1 trestního řádu, je přitom v tomto ohledu rozumět újmu na majetku (jmění), tedy újmu na právem chráněných statcích, která se projevuje v materiální stránce (jmění poškozeného). V tomto směru soud poukazuje na § 2894 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jež stanoví definici škody způsobem odpovídajícím tomu, jak byla v minulosti pouze dovozována judikaturou. Nejvyšší soud ve své konstantní judikatuře dovozoval, že škodou se rozumí újma, která nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz k uvedení věci do předešlého stavu (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1970, sp. zn. Cpj 87/70, publ. pod č. 55/1971 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, a na něj navazující judikaturu).
41. V tomto ohledu se tedy vymezení osoby poškozeného v úpravě přestupkového práva nijak nevymyká, když ustanovení § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky shodně

o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dle ustanovení zákona č. 48/1997 Sb. ve znění účinném do 31. 5. 2008 platilo, že „*příslušná zdravotní pojišťovna má právo na náhradu škody vůči třetím osobám, jestliže vynaložila náklady na péči hrazenou ze zdravotního pojištění v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči osobám účastným zdravotního pojištění. Tato náhrada je příjmem fondů zdravotní pojišťovny*“.

² K omezenému důsledku změn vyplývajících z novely provedené zákonem č. 137/2008 Sb. srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 1896/2016.

předpokládá, že poškozeným může být osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda. I v tomto případě se zjevně pojmem „škoda“ rozumí újma v majetkové sféře ve shora naznačeném smyslu.

42. Soud přitom nemá sebemenší pochybnosti o tom, že nárok vyplývající zdravotní pojišťovně z ustanovení § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. je zvláštním typem nároku na úhradu majetkové újmy záležející ve vynaložených nákladech na péči hrazenou ze zdravotního pojištění v důsledku zaviněného protiprávního jednání třetí osoby vůči svým pojištěncům, resp. vůči osobám účastným zdravotního pojištění. I nárok podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. tedy představuje z pohledu soudu škodu, újmu na jmění (majetkovou újmu), kdy je do majetkové sféry pojišťovny zasaženo v příčinné souvislosti se spáchaným přestupkem snížením jejího jmění o náklady vynaložené na zdravotní péči hrazenou ze zdravotního pojištění, přičemž tato újma je nade vší pochybnost vyjádřitelná v penězích.
43. Z tohoto pohledu tedy soud nespatřuje v právní úpravě trestního řízení a úpravě přestupkového práva žádný rozdíl, pro který by bylo důvodné a souladné s principem jednotnosti a bezrozpornosti právního řádu a zásadou rozumného uspořádání společenských vztahů zacházet s nárokem zdravotní pojišťovny podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. v řízení o přestupku odlišně.
44. Soud nad rámec uvedeného doplňuje, že podle § 70 odst. 2 věta poslední zákona o odpovědnosti za přestupky platí: *„Jestliže osoba, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku bezdůvodně obohatil, uplatnila nárok na náhradu této škody nebo nárok na vydání takového bezdůvodného obohacení v předcházejícím trestním řízení o totožném skutku, stává se poškozeným zahájením řízení.“*. Z toho podle názoru soudu plyne, že v případě, bude-li někomu přiznán statut poškozeného z téhož skutku v trestním řízení, přičemž posuzované jednání bude následně překvalifikováno na přestupek, ze zákona, tj. automaticky bez možnosti alternativního uvážení správních orgánů, se poškozený z trestního řízení stává poškozeným v navazujícím řízení o přestupku, a to již okamžikem jeho zahájení (výjimkou je pouze oblast nemajetkové újmy, o kterou v právě projednávaném případě nejde). Právě uvedené úvahy podporují podle přesvědčení soudu výše uvedené závěry akcentující nedůvodnost rozdílného zacházení s nárokem zdravotní pojišťovny dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. v řízení o přestupku oproti trestnímu řízení. Dle soudu postrádá smyslu, aby se zdravotní pojišťovna mohla stát poškozenou a tedy účastníkem přestupkového řízení z titulu uplatnění nároku dle naposledy uvedeného ustanovení výhradně prostřednictvím (případně předtím probíhajícího) trestního řízení o stejném skutku, ale nikoli přímo.
45. Žalovaný svůj závěr založený na úvaze o rozdílnosti úprav trestního řízení a řízení o přestupku opřel v odůvodnění Napadeného rozhodnutí toliko o argumentaci poukazující na to, že v trestním řízení lze poškozeného považovat za univerzálního účastníka tohoto řízení, přičemž v tomto řízení může poškozený uplatnit rovněž právo na náhradu nemajetkové újmy. Ani jeden z těchto žalovaných akcentovaných rozdílů v právní úpravě nicméně dle přesvědčení soudu v žádném ohledu argumentaci žalobkyně nevyvrací a nesvědčí pro závěr o tom, že by nárok zdravotní pojišťovny dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. nemohl a neměl být považován za nárok na náhradu škody (majetkové újmy) uplatnitelný v přestupkovém řízení podle § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky. Rozsah, v němž je poškozenému v tom kterém typu řízení přiznáno účastenství, ani otázka nemajetkové újmy nebyla v nyní posuzované věci jakkoli relevantní. Nadto pak uvedené dílčí odlišnosti v parametrech obou řízení (které jinak soud nijak nezpochybňuje) nejsou v souladu s dříve uvedeným způsobilé jakkoli ovlivnit závěr o tom, zda je konkrétní typ majetkového nároku, zde nárok zdravotní pojišťovny na náhradu majetkové újmy spočívající ve snížení jejího jmění o náklady vynaložené dle opakovaně připomínaného ustanovení zákona č. 48/1997 Sb., „nárokem na náhradu škody“ ve smyslu § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky. Žalovaným označená specifika trestního řízení v tomto ohledu neposkytují pro jím přijatý závěr jakoukoli, nadto pak dostatečnou oporu. Obdobně pak shora

přijatý závěr stran charakteru nároku dle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. a možnosti jeho subsumpce pod pojem „nároku na náhradu škody“ dle § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky z povahy věci nijak nezpochybňuje ani osobní působnost normy týkající se informační povinnosti obsažené v § 55 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb.

46. Z ničeho pak nevyplývá ani opodstatněnost paušálního a nijak blíže neodůvodněného závěru vysloveného v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí, v němž správní orgán prvního stupně bez dalšího ve vztahu k žalobkyni konstatoval, že „*újma v majetkové sféře jí nebyla způsobena přímo, což je nezbytný předpoklad pro to, aby mohla být účastníkem...*“, resp. že žalobkyně „*tedy není poškozena bezprostředně*“. Zákon o odpovědnosti za přestupky totiž v tomto ohledu (shodně jako ustanovení § 43 odst. 1 trestního řádu) nijak nespojuje postavení poškozeného s tím, že poškozený či jeho majetek musí být přímým předmětem útoku jednání obviněného. Takové pravidlo z předmětných ustanovení nevyplývá. Správní orgán prvního stupně se pak dle stanoviska soudu mylí, pokud dovozuje, že žalobkyni nebyla majetková újma způsobena „přímo“, resp. bezprostředně“. Ze shora vyložených východisek totiž jednoznačně vyplývá, že nárok zdravotní pojišťovny podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. je zvláštním nárokem na úhradu majetkové újmy záležející v nákladech na péči hrazenou ze zdravotního pojištění, které byla zdravotní pojišťovna povinna vynaložit právě a jedině v důsledku zaviněného protiprávního jednání obviněného vůči pojištěnci. Správní orgány nečinily sporným, že žalobkyně jako zdravotní pojišťovna vynaložila náklady na zdravotní péči svého pojištěnce právě v důsledku protiprávního jednání obviněného. Z tohoto pohledu přitom nelze dovozovat, že by újma žalobkyně jako zdravotní pojišťovny záležející ve snížení jejího majetku v souvislosti s vynaložením nákladů na léčení nebyla způsobena přímo či bezprostředně jednáním obviněného. Správní orgán prvního stupně přitom, jak soud shora poukázal, žádné důvody pro svůj závěr o nedostatku „přímého“, resp. „bezprostředního“ poškození nepředestřel.
47. Jak bylo podrobněji vyloženo výše, trestní soudy nemají (a to ani po novele zákona č. 48/1997 Sb. provedené zákonem č. 137/2008 Sb.) pochybnosti o tom, že nárok na náhradu nákladů na hrazené služby, které pojišťovna vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání obviněného vůči pojištěnci, je nárokem na náhradu škody (majetkové újmy), a je proto uplatnitelný v rámci adhezního řízení dle § 43 odst. 1 trestního řádu.
48. Žalovaný svůj závěr založený na úvaze o rozdílnosti úprav trestního řízení a řízení o přestupku opřel toliko o dva dílčí argumenty, jež soud neshledal opodstatněnými. Na žádné jiné rozdíly v právní úpravě trestního řízení a řízení o přestupku nepoukázal. Ani soud pak v rámci posouzení uplatněných žalobních bodů sám žádnou takovou odchylku, odůvodňující rozdílné zacházení s tímž nárokem zdravotní pojišťovny v obou typech řízení, neidentifikoval. Žalobní námitky proto shledal v daném ohledu důvodnými a uzavřel, že žalovaný zatížil Napadené rozhodnutí vadou nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení rozhodné právní otázky, pro kterou toto rozhodnutí nemohlo v soudním přezkumu obstát.
49. Na uvedených závěrech pak nemůže ničeho změnit ani poznámka žalovaného, že v přestupkovém řízení není poškozenému zaručeno právo na to, aby byl jeho nárok v řízení projednán, pakliže by projednávání nároku na náhradu škody mohlo vést k průtahům projednání samotného přestupku. Poukazoval-li žalovaný na to, že k takové situaci by došlo i v předmětném případě, jelikož o samotném přestupku obviněného již bylo správním orgánem prvního stupně pravomocně rozhodnuto, neposkytuje tento způsob procesní obrany jakoukoli oporu pro žalovaným zastávaný závěr. Žalobkyni je třeba přisvědčit, že pokud by skutečně taková situace v projednávaném případě nastala, tj. jednalo by o stav, kdy by projednání nároku na náhradu škody mohlo vést k průtahům projednání samotného přestupku, byl by správní orgán povinen v souladu s § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky rozhodnout o tom, že se žalobkyně jako poškozená odkazuje se svým nárokem do řízení ve věcech občanskoprávních. Skutečnost, že rozhodnutí o vině v nyní posuzované věci nabylo i s ohledem na nedostatek odkladného účinku odvolání proti usnesení dle § 28 odst. 1 správního řádu právní moci, pak dle přesvědčení soudu

nijak nedokládá, že by projednání žalobkyní uplatněného nároku skutečně mohlo k průtahům v projednání merita věci vést.

50. Zbývá doplnit, že pokud žalovaný závěrem odůvodnění Napadeného rozhodnutí bez dalšího označil postup správního orgánu prvního stupně za „*souladný s metodickými pokyny, kterými jsou správní orgány při svém rozhodování vázány*“, tyto metodické pokyny po hříchu nijak neoznačil. Soudu neušlo, že Ministerstvo vnitra v rámci konzultačních dnů k problematice přestupkové agendy (srov. žalovaným předložené zápisy z konzultačního dne ze dne 13. 12. 2011 a 11. 9. 2007) zastávalo názor, že nárok žalobkyně vyplývající jí z § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. není způsobilý založit její postavení jako poškozeného v řízení o přestupku. Tyto závěry však vycházejí toliko ze správními orgány v nyní posuzované věci reprodukováných úvah o nedostatku „přímého“ či „bezprostředního“ poškození, které soud z výše vyložených důvodů neshledal opodstatněnými. Soud tyto závěry, podporované metodickou činností Ministerstva vnitra, s ohledem na shora popsané důvody nesdílí. Zákon o správními orgány konstruované podmínce přímosti či bezprostřednosti nehovoří; podle názoru soudu je klíčovým kritériem v souladu s obecným, a doktrinálně i judikatorně propracovaným, výkladem odpovědnosti za škodu, resp. újmu toliko příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním (zde přestupkem) a vzniklou škodou, resp. majetkovou újmou. Příčinná souvislost (kauzální nexus) je otázkou skutkovou v každé konkrétní věci, bezprostřednost či okamžitost vzniku škody není bez dalšího její nezbytnou podmínkou. Soud připomíná, že existují celospolečensky akceptované právní mechanismy, ať již plynoucí ze zákona (vedle zdravotního a dalších povinných pojištění například odpovědnost poskytovatele platebních služeb za neautorizované platební transakce nebo odpovědnost zaměstnavatele za jednání jeho zaměstnance) nebo ze smlouvy (různá komerční pojištění a záruky), kdy újmu bezprostředně způsobenou protiprávním jednáním jedné osobě je právně zavázána kompenzovat osoba jiná. Není pak rozumný důvod takovou osobu z okruhu poškozených vylučovat, pokud jsou její majetková újma a příčinná souvislost s projednávaným přestupkem prokázány. Soud proto uzavírá, že sama okolnost, že postup správních orgánů byl s metodickými pokyny v souladu, není bez dalšího způsobilá vyústit v závěr o zákonnosti postupu žalovaného vůči žalobkyni.
51. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Se zřetelem k tomu, že Prvostupňové rozhodnutí je ze shora popsáných důvodů zatíženo shodnou vadou, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. rovněž ke zrušení tohoto rozhodnutí. V dalším řízení žalovaný zohlední závěry vyslovené výše v bodech 33 – 49 tohoto rozsudku
52. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
53. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu však představuje toliko zaplacený soudní poplatek ve výši celkem 3 000 Kč, neboť žalobkyně nebyla v řízení zastoupena.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. února 2020

Mgr. Martin Lachmann
předseda senátu